

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 71 0 P 055451 15 Rev 2
Banjaluka, 25.02.2016. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Darka Osmića kao predsjednika vijeća, Jadranke Stanišić i Davorke Delić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužilja, R.T. iz B., ..., S.S. iz B., ..., E.F. iz Z., ... i Lj.P. iz K., O., koje zastupa punomoćnik, M.Đ., advokat iz B., protiv tuženih, M.S. iz B., ..., zastupanog po punomoćniku, R.P., advokatu iz B. i M.B., nepoznatog boravišta, zastupane po privremenom zastupniku, R.P., advokatu iz B., radi ispunjenja ugovora i naknade štete, odlučujući o reviziji tužilja protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 055451 15 Gž 3 od 10.9.2015. godine, na sjednici održanoj dana 25.02.2016. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 055451 13 P 2 od 31.12.2014. godine, odbijen je zahtjev tužilja kojim su tražili da se tuženi obavežu da im isplate: iznos od 43.521,78 KM na ime ulaganja u zajednički izgrađenu kuću u B., ..., od čega, na ime glavnog duga 21.760,29 KM i na ime dospjelih kamata, od 1.1.1970. godine do 24.10.2014. godine, 21.760,00 KM; iznos od 45.512,57 KM na ime naknade štete, zbog nekorištenja kuće u periodu od 1.5.2001. godine do 1.9.2014. godine, od čega, na ime glavnog duga 23.219,20 KM i na ime dospjelih kamata 23.265,28 KM. Istom presudom tužilje su obavezane da tuženim na ime troškova parničnog postupka isplate 36.732,15 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 055451 15 Gž 3 od 10.9.2015. godine žalba tužilja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Tužilje revizijom pobijaju drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje ili pak preinači i udovolji zahtjevu tužilja.

U odgovoru na reviziju tuženi su predložili da se revizija odbije.
Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužilja koji je u cjelosti odbijen prvostepenom presudom.

Ovako postavljen zahtjev tužilje temelje na tvrdnjama: da je 3.9.1968. godine između njihovog prednika, A.T. i prednika tuženih, M.T. zaključen ugovor o diobi zajednički stečene imovine; da se tim ugovorom, prednik tuženih, M.T. obavezao da predniku tužilja, A.T. do 31.12.1969. godine isplatiti 35.000,00 novih dinara na ime njegovog udjela u zajednički izgrađenoj kući koja se nalazi u B. u Ulici ..., s tim, da je prednik tužilja, A.T., po prijemu navedenog iznosa, dužan isprazniti i predati u posjed sve prostorije u zgradi koje koristi; daje tim ugovorom takođe ugovoreno, da ukoliko prednik tuženih, M.T., do 31.12.1969. godine ne isplati navedeni iznos predniku tužilja, A.T., da su isti saglasani, da od 1.1.1970. godine, M.T. plaća na ugovoreni iznos kamatu od 5 % do konačne isplate, a da je prednik tužilja, A.T., dužan da isprazni prostorije koje koristi onog dana kada mu bude isplaćen navedeni iznos sa kamatom; da je je prednik tuženih, L.S., kći pokojnog M.T., oduzela posjed tužiljama, 10.4.2001. godine, a da pri tome nije isplaćen ugovoreni iznos, zbog čega su tužilje, zahtjevom iz tužbe, podnesene prvostepenom sudu 3.7.2002. godine, tražile da im tuženi, po osnovu ugovora od 3.9.1968. godine, a na ime ulaganja u zajednički izgrađenu kuću, isplate, iznos od 35.000,00 dinara konvertovan u KM sa dospjelim kamatom od 1.1.1970. godine i naknade štetu, zbog nekorištenja kuće u periodu od 1.5.2001. godine, na način pobliže opisan u konačno preciziranom zahtjevu iz podneska od 18.12.2014. godine.

Po provedenom postupku prvostepeni sud je utvrdio: da su tužilje nasljednici iza pokojnog A.T., a da su tuženi nasljednici iza pokojne L.S. rođene T., kćeri M.T.; da su A.T. i L.S. rođena T. bili djeca pokojnog M.T.; da je M.T., svojevremeno, kao vlasnik kuće koja se nalazi u B. u Ulici ..., dozvolio svome sinu A. da dogradi dio te kuće; da su M. i A., a kako bi izbjegli već nastale sukobe u pogledu gradnje kuće, 3.9.1968 godine, zaključili ugovor o diobi zajednički stečene imovine; da je tim ugovorom bilo ugovoreno, da prednik tuženih, M.T. plati predniku tužilja, A.T., do 31.12.1969. godine 35.000,00 novih dinara na ime njegovog udjela u zajednički izgrađenoj kući koja se nalazi u B. u Ulici ..., s tim, da je prednik tužilja, A.T., po prijemu navedenog iznosa, dužan isprazniti i predati u posjed sve prostorije u kući koju koristi, uz napomenu, da ukoliko do ovog roka prednik tuženih, M.T. ne isplati navedeni iznos predniku tužilja, A.T., da su isti saglasani, da od 1.1.1970. godine, plaća na ovaj iznos kamatu od 5 % do konačne isplate, a da prednik tužilja, A.T. nije dužan da isprazni prostorije koje koristi, sve dok mu se ne isplati ugovoreni iznos sa kamatom; da je prednik tuženih, M.T. umro 23.1.1985. godine; da je te iste godine, tačnije 16.01.1985. godine, kao primalac izdržavanja, zaključio ugovor o doživotnom izdržavanju sa svojom kćerkom, S. rođenom L.T., kao davaocem izdržavanja, kojim ugovorom je raspolagao svom svojom imovinom; da je rješenjem Opštinskog suda u Banjaluci br. O-638/85 od 8.5.1985. godine prekinut ostavinski postupak iza M.T. i A.T. upućen na parnicu radi osporavanja navedenog ugovora o doživotnom izdržavanju; da je A.T., 1986. godine pokrenuo parnicu radi utvrđenja da mu po osnovu ulaganja u predmetnu kuću pripada pravo suvlasništva sa 2/3 dijela, te da u tom dijelu nije valjan ugovor o doživotnom izdržavanju zaključen između M.T. i S. rođene L.T.; da je ta parnica okončana presudom Vrhovnog suda Republike Srpske broj Rev-53/96 od 11.10.1996. godine kojom je odbijen takav tužbeni zahtjev A.T., ali da iz te odluke proizilazi, da A.T. ima pravo na naknadu za izvršena ulaganja u predmetnu kuću u smislu odredaba člana 25. stav 4. Zakona o osnovnim svojinsko pravnim odnosima; da je u upravnom postupku, prednik tuženih, S. rođena L.T., ishodila rješenje Ministarstva za ... od 9.7.1999. godine na osnovu kojeg je

10.4.2001. godine preuzela posjed predmetne kuće koji su do tada imale tužilje, jer je umeđuvremenu, umro njihov prednik, A.T.; da prilikom preuzimanja posjeda, prednik tuženih, S. rođena L.T., nije isplatila tužiljama dug po osnovu ugovora od 3.9.1968. godine; da su iz tih razloga tužilje podnijele tužbu prvostepenom sudu 3.7.2002. godine.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja prvostepeni sud je zaključio, da zahtjev tužilja nije osnovan, pa je stoga sudio tako što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude.

Iz razloga odluke prvostepenog suda proizilazi, da kako je M.T., nako što je sa A.T. zaključio ugovor od 3.9.1968. godne, raspolagao svojom imovinom, ugovorom o doživotnom izdržavanju od 16.1.1985. godine, da zahtjev tužilja nije osnovan, jer da ugovorom o doživotnom izdržavanju od 16.1.1985. godine, nije bilo ugovoreno, da L.S., kao davalac izdržavanja, u ime i za račun M.T., kao primaoca izdržavanja, izvrši ugovorenu obavezu iz ugovora od 3.9.1968. godine, u smislu odredaba člana 122 Zakona o nasljeđivanju.

Pri tome je prvostepeni sud našao, da tužilje nisu dokazale, da su kod M.T. i L.T., prilikom zaključenja ugovor o doživotnom izdržavanju 16.1.1985. godine, postojale nedopuštene pobude, koje bi se ogledale u potrebi ugovarača da se tužilje osujete u njihovom pravu po osnovu ugovora od 3.9.1986. godine, u smislu odredaba člana 53 stav 2. Zakona o obligacionim odnosima.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda i zaključak tog suda, pa je sudio tako što je odbio žalbu tužilja i potvrdio prvostepenu presudu.

Odluke nižestepeni sudova su pravilne.

Odredbama člana 122 Zakona o nasljeđivanju ("Službeni glasnik SR BiH", br. 7/80 i 15/80) je propisano, da davalac izdržavanja ne odgovara, poslije smrti primaoca izdržavanja, za njegove dugove, ali se može ugovoriti, da će određenim povjeriocima odgovarati za njegove postojeće dugove.

Nije sporno, da je M.T., a nako što je sa A.T. zaključio ugovor od 3.9.1968. godne, raspolagao svom svojom imovinom, tako, što je sa kćerkom, L.S., zaključio ugovor o doživotnom izdržavanju 16.1.1985. godine, kojim ugovorom se, kao primalac izdržavanja, obavezao, da istoj, kao davaocu izdržavanja, nakon smrti, ostavi svu svoju imovinu, pblžiše opisanu u ugovoru.

Takođe je nesporno, da tim ugovorom o doživotnom izdržavanju, nije bilo ugovoreno, da davalac izdržavanja, odgovara, poslije smrti primaoca izdržavanja, za njegove dugove.

Kod takovog stanja stvari, pravilan je zaključak nižestepeni sudova, da tužilje, kao nasljednici pok. A.T., ne mogu s uspjehom isicati zahtjev, da se tuženi, kao nasljednici pok. L.S., obavežu da im ispune ugovorenu obavezu iz ugovora od 3.9.1968. godine i naknade štetu zbog povrede ugovorene obaveze, na način pblžiše opisan u preciziranom zahtjevu od 18.12.2014. godine, jer, ugovorom o doživotnom izdržavanju, zaključenim između M.T. i L.S. nije bilo ugovoreno, da davalac izdržavanja, odgovara, poslije smrti primaoca izdržavanja, za njegove dugove.

Ovo tim prije, što tužilje nisu dokazale, da su M.T. i L.S., prilikom zaključenja ugovor o doživotnom izdržavanju od 16.1.1985. godine, bili rukovođeni nedopuštenom pobudom, da osujete tužiljama pravo iz ugovora od 3.9.1968. godine, u smislu odredaba člana 53 stav 2. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Službeni glasnik Republike Srpske", br. 17./93, 3/96 i 74/04 - u daljem tekstu: ZOO).

U prilog tome su i činjenice, da je jedino L.S., sve dok su joj roditelji bili živi, iste pomagala i brinula o njima, pa je logično, da M.T. sa njom zaključi ugovor o doživotnom izdržavanju i to u okolnostima, kada su mu tuđa briga i pomoć bili neophodni.

Kada pri tome imamo u vidu, da su M.T. i njegov sin Anto bili u sukobu, što je dovelo do trajno narušenih odnosa, ne samo između njih, već i njihovih porodica, nameće se zaključak, da je M.T., prilikom zaključenja ugovora o doživotnom izdržavanju od 16.1.1985. godine, bio eventualno rukovođen pobudom, da njegovu imovinu poslije smrti naslijedi njegova kćerka, L.S., a ne i njegov sin A.T., sa kojim je bio, u teško i trajno, poremećenim odnosima.

Eventualno postojanje takve pobude, prilikom zaključenja ugovora o doživotnom izdržavanju od 16.1.1985. godine, nema karakter nedopuštene pobude, jer svako lice za života može da raspolaze svojom imovinom na način propisan zakonom, što je M.T. i učinio.

Kako je ugovor o doživotnom izdržavanju od 16.1.1985. godine zaključen u okolnostima, kada je M.T. bila neophodna tuđa pomoć i briga, jer je bio star i šlagiran, ima se uzeti, da su takve potrebe M.T., kao primaoca izdržavanja, bile odlučujuće, da se zaključi ugovor o doživotnom izdržavanju od 16.1.1985. godine.

Slijedom datih razloga, neosnovano se revizijom navodi, da su M.T. i L.S., zaključujuću ugovor o doživotnom izdržavanju 16.1.1985. godine, svjesno postupali, sa ciljem da osujete potraživanje tužilja iz ugovora od 3.9.1968. godine, jer da je ugovor o doživotnom izdržavanju 16.1.1985. godine zaključen u bolnici i to, nepunih mjesec dana prije smrti M.T., na kojem ugovor se M.T. potpisa otiskom prsta, mada je bio pismen.

Takođe su neosnovani i revizioni prigovori, da su tužilje imale pravo retencije na predmetnim nekretninama, te da je prednik tuženih, L.S. odgovorna za štetu koju je nanijela tužiljama, kada ih je deposedirala 10.4.2001. godine.

Naime, nalazeći da tuženi, iz prednjih razloga, nisu u materijalno pravnom odnosu sa tužiljama u pogledu ispunjenja ugovora od 3.9.1968. godine, to tuženi ne mogu biti ni odgovorni za štetu prouzrokovanu tužiljama zbog povrede ugovorene obaveze iz tog ugovora, (na način što ih je prednik tuženih deposedirala, iako su oni po ugovoru od 3.9.1968. godine, mogli da koriste predmetne nekretnine, sve dok im se ne isplati ugovorena naknada na ime ulaganja u predmetne nekretnine) tim prije, što su tuženi, po osnovu nasljedstva iz njihove majke, L.S., postali vlasnici predmetnih nekretnina.

Prihvatajuću u svemu razloge nižestepenih sudova, koji se temelje na pravilnoj primjeni odredaba člana 8 Zakona o parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu ZPP), krajnje su neosnovani, revizioni prigovori, da se odluke nižestepenih sudova zasnivaju na konfuznim, kontradiktornim i nejasnim razlozima, tim prije što revident ne navodi u čemu se sastoji ta kontradiktornost i nejasnoća.

Obzirom da je drugostepeni sud dao razloge za sve bitne žalbene prigovore, takođe se reviziom neosnovano ukazuje, na povrede postupka iz odredaba člana 231 ZPP, utoliko više, što reviden nije naveo ni jedan bitan žalbeni prigovor, o kojem drugostepeni sud nije dao razloge.

Kada se imaju u vidu razlozi na kojima su nižestepeni sudovi zasnovali svoje odluke, nameće se zaključak, da su nižestepeni sudovi, pravilnom primjenom prava odlučili o zahtjevu iz tužbe

Stoga su neosnovani revizioni prigovori, da su odlukama nižestepenih sudova, tužilje oštećene u svom pravu na imovinu, odnosno, da su istima povređena prava zagantovana Ustavom RS, Ustavom BiH, te Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Kako su nižestepeni sudovi, odluku o troškovima postupka donijeli shodno odredbama člana 386 i 387 ZPP, neosnovano se reviziom ističe, da je odluka o troškovima postupka ne pravilna, jer da sudovi nisu vodili računa „ko je naslijedio imovinu, a ko ne“.

Obzirom da je očito, da se revizijom tužilja ne dovodi u pitanje zakonitost i pravilnost odluke drugostepenog suda, a kako ista nije zahvaćena ni nedostacima na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je primjenom člana 248 ZPP donijeti odluku kao u izreci ove presude.

Predsjednik vijeća
Darko Osmić

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić